

1612

DISPUTATIO PHILOSOPHICA

ANIMA SEPARATA,

Quam

ADJUVANTE DEO

Sub praesidio

Clarissimi acque Excellentissimi Viri

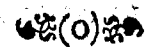
D. N. CASPARI EBELII,

IN INCLITA AC CELEBERRIMA
Academia Marpurgensi, Logices ac Metaphysi-
cae Professoris ordinarii, Dn. Praeceptoris,
Promotoris & Favoris sui perpetuum
venerandi

*Pro summis Philosophiae honoribus ac privilegiis impetrandis
publice omnibus philosophiae cultoribus examinanda
subjicit*

JOHANNES BUNO FRANCOBERGA HASSUS,

Ad diem 13. Martii, horis locoque consuetis

MARPURGI HESSORUM,

Typis Viduae Simonis Zachmanni, Anno 1639.

4
quatenus Philosophiæ adjumento veluti per somnium, intelligentia eum attingunt. At postquam solutæ migraverunt in purum & visui atque perpeffionibus non obnoxium: ibi tum earum ipse Deus ductor est ab ipso dependentium, spectantiumque absque ullâ fatietate, & desiderantium ineffabilem hominibus pulchritudinem.

His enim paucis totum penè animæ separatæ statum nervosè expressit, quod admiratione non indignum in homine in primis Ethnico. Cum autem de hac agere in presentibus mei sit instituti, sine pondere verborum ea, quæ capacitatem ingenii mei non excedunt, promam hoc ordine, ut agam 1. de animæ immortalitate, 2. de statu separationis 3. de appetitu, 4. de potentiis, 5. de habitibus, 6. de speciebus cognitionis, 7. de actibus ejus, videlicet cognitione, volitione & motu. Quæ ut feliciori aurâ ad destinatum portum pervehantur Deus clementissimè faxit.

Σ. Θ.

TRiplicia sunt attributa animæ nostræ rationalis, videlicet Revelata: *Quidditativa* vel conjuncta & deniq; illa, quæ eidem conveniunt, ut separata est. *Clariss. Dn. Praefes in Dissert. Met. 17. sect. 2. t. 1.* Prioribus duobus generibus sepositis tertium retinebimus, nostroq; discursui applicabimus. Inter illa verò quæ animæ in statu separato conveniunt primò sese offert probanda ipsius, quam habet à natura immortalitas à parte post, sumendo tamen vocabulum *immortalis* pro re, quæ nullâ vi naturalium causarum queat obire diem. *Mendozæ disp. 18. de animâ separatâ sect. 1. §. 1.* Esto ergo E. tale argumentum: Quicquid in se & suâ natura non habet principium corruptionis, illud est immortale. Atqui anima rationalis in se & suâ naturâ non habet principium corruptionis E. erit immortalis. *Major* luce suâ radiat. *Minor probatur* 1. quia anima est simplex, nullum autem simplex potest resolvi in sua principia. *Scalig. Exerc. 307. s. 20.* si autem non habet principia E. nec principia corruptionis, 2. quia animâ

5
à causis intrinsicis planè absoluta & libera est; & excludit compositionem in, & materiâ et formâ, quæ tanquam causæ intrinsicæ de necessitate habent annexam imperfectionem *Clariss. Dn. Praefes Metaph. disp. 22. s. 1. art. 3.* omne enim habens materiâ est corruptibile. *Arist. in lib. de long. & brev. vita.*

2. Quicquid extra materiâ operari potest, illud est immortale. Atqui animâ rationalis extra materiâ operari potest E. erit immortalis. *Major est Tolet. in lib. 2. phys. Aristot. cap. 3. t. 38. p. 60. colum.*

4. Minor probatur exinde quia principales operationes animæ sunt intellectio & volitio, quæ à materiâ non dependent, *Calixtus cit. loc.* ista verò immortalitas non servatur per *μεταμόρφωσιν* vel transanimationem, quæ fuit aliquorum opinio, quam refutatam vid. in *Coll. psycholog. Danh. Diss. 1. Controv. 5.* Sed separatim extra corpus subsistendo, qui status separationis vocatur. *Clariss. Praef. cit. dissert.*

Quod autem ipsam separationem concernit, illa *in fieri & in facto esse* non est animæ naturalis, quia affectiones oppositæ præsertim privativæ eidem rei connaturales esse nequeunt: At animæ rationalis maximè naturalis est unio ad corpus, separatio igitur, quæ eam unionem demolitur, minimè eidem erit consentanea, cum ita separatio in totius compositi perniciem cedat. *Conimbr. tract. de animæ separatæ: disp. 2. art. 2. assert. 1.* Separatio verò *in facto esse* dici potest violenta, ubi tamen præsupponendum, quod *violentum* dicatur duobus modis. 1. *positive*, 2. *privativè*, illud est, quod fit per potentiam alicujus repugnantis contra effectivum influxum formæ. Hoc, quod fit per nudam subtractionem alicujus conditionis aut status connaturalis, sine positivâ repugnantia ejus quod violentiâ patitur. *Clar. Dn. Praef. Coll. Metaph. disp. 21. sect. 1. a. 3.* persistit igitur animâ in statu illo separato, non ut simpliciter naturali, sed aliquo modo *violento saltem privativè*, quia privatur aliquâ conditione sibi maximè connaturali, unione nimirum actuali cum corpore, quæ ei convenit ex primaria naturæ intentione. *Clariss. Dn. Praefes in cit. Dissert.*

In illo verò statu, animæ inest suus appetitus in formâ di corpus; observandum tamen, appetitum esse vel *naturalem*, qui nihil aliud est, quàm inclinatio naturæ, secundum quam res in aliquod bonum sunt propensa, absq; prævia cognitione. *Vel elicatum*, qui

est actus appetendi, quo res præviâ cognitione feruntur in bonum cognitū dn. Scheibl. l. 2. met. c. 5. n. 65. & 68. Clariss. Dn. Schrader muller Praceptor meus atatem colendus in lect. publ. part. Comm. cap. 1. Antilog. 3. Quantum jam ad appetitum naturalem, cum permanere in animâ sic proba. Si appetitus in formandi non distinguitur ex naturâ rei ab ipsâ formâ, sequitur eum separari ab animâ nō posse. Atq; prius E. & post. Antecedens probatur, quia appetitus informandi nihil aliud est, quàm formalis aptitudo aut capacitas informandi; sicut in materia non est aliud appetitus ad formam, quàm capacitas seu aptitudo recipiendi eam in se; sed anima in statu separationis non est minus ex se apta in formare corpus, quàm erat in instanti suæ creationis. E. nec minus appetit appetitu naturali informare, quàm appetebat prius; sicut materiâ amisâ unâ formâ, non minus eâ appetit, quàm prius, Ruyio tract. cit. quæst. 7. n. 99. & 100.

Nec tamen negandum animam separatam actu etiam elicitō desiderare informationem, quod satis confirmatur ex iis, quæ dicta sunt de innatâ propensione animæ separatæ ad corpus. Nam cum anima proprio appetitu donata sit, id est, voluntate, cur ea, quibus proficitur, & in qua, si vè propriè, si vè impropiè propèsa est, elicitō actu nō desideret? Præsertim, quia volūtas totius subjecti appetit dicitur, quo videlicet desiderare possit, quicquid ei naturæ jure semel obvenit; qualis est societas corporis. Conimbr. cit. disp. art. 3. tantum de appetitu, sequuntur potentia.

Anima separata nullas dimittit potentias quas habuit conjuncta. Probatur: Quicquid non differt ante operationem intellectus ab animâ illud in statu separationis absq; ea esse minime potest. Atqui omnes potentia animæ nec ab animâ nec inter se differunt realiter & ante operationem intellectus, E. non possunt ab ea separari. Major corroboratur, quia idem à se ipso se jungi repugnat, aliâs idem non esset idem. Minorem quod attrinet, magna invenitur contentio de illâ inter Thomistas & Scotistas, nos à Scoti partibus stabimus, moti hâc ratione. Res nisi cogente necessitate multiplicandæ non sunt; cum natura studeat compendio, & à superfluo quàm maximè abhorreat.

Atqui nulla necessitas cogit distinguere potentias ab anima, tanquam res inter se diversas. Non sunt ergo distinguendæ. Probatur assumptio

assumptio, quia sicuti materia, sine alia adjectitia facultate, est sua potentia passiva ad recipiendam formam, ita & substantia animæ per se poterit esse sua potentia activa ad operandum; præsertim cum anima materiæ dignitate præstet. Scalig. exerc. 307. 15. quia potentia apud eos, qui ipsas ab anima distinguunt, fluunt immèditatè ab essentia animæ. Quare jam animam ipsam proximum earum principium esse consentitur. Quod si ita est, cur non etiam immediatum suarum functionum principium erit? Hanc sententiam latè propugnat Philipp. Faber Favon. Theor. 74. & 75. Mendoz. disp. de potentiis anim. s. 4.

Non aliter de habitibus: Nullos siquidem habitus intellectus & voluntatis in hac vitâ comparatos anima deponit, præter repugnantes illi statui, quales sunt habitus erronei in beatis scilicet; probabiles: quia imperfecti sunt & nunquam exercendi. Mendoz. disp. 18. de anima sep. s. 5. §. 27. quidam verò ob defectum objectorum exerceri non possunt ubi tamen entitas illorum manet. Conimbr. cit. tract. disp. 3. art. 3.

Porò in anima separata omnes species intelligibiles permanent, & est ratio, quia species acquisitæ in corpore permanent in memoria intellectiva animæ: quæ cum sit intellectus ipse, necesse est eas quoq; permanere in animâ separatâ: & consequenter species in ea existere, licet dependentiam habuerint à phantasmatibus in primâ acquisitione; non tamen necessariò ab eis habent conservationem. Ruy. cit. tract. quæst. 8. n. 109. Notandum autem, animas separatas præter species hinc exportatas, novis speciebus à Deo exornari, Conimbr. cit. disp. art. 5. quia aliâs animæ puerorum & amentiu sine speciebus acquisitis decedentes per totam æternitatem nullam cognitionem haberent. Ruy. cit. quæst. n. 114. Tandem Sequuntur actus, inter quos primus cognitio.

Existimamus, neminem, qui immortalitatem animæ concedit, illi denegare cognitionem, nisi quis tam impiè desipiat, ut torpentes credat sepulcorum animas; totq; seculis oriri, dum reviviscant, ac si nihil nisi in corpore moliri noverint. Conimbr. cit. tract. disp. 4. art. 1. Exercet verò Cognitiones similes iis, quas hîc exercet, quia retinet omnia principia illarum cognitionum. Mendoz. a disp. cit. s. 2. §. 22. Non tamen in illo statu separationis intelligit & vult per species acceptas mediantibus sensibus, ut in statu informationis: Clariss. Dn. Schrader

Schraftmüller c. r. part. com. cap. 2. Ant. 3. Cum verò *modus* intelligendi per Compositionem, divisionem & discursum Angelis non repugnet, ut superioris ordinis è genere intellectualium *Clariff. D. Praes. disp. Metaph. special. 6. sect. 3. art. 1. punct. 2.* Multò minus is intelligendi modus animæ dilcongruet. *Dn. Scheibl. c. 5. lib. cit. n. 131.* habet enim modum essendi similem Angelis, E. & intelligendi. *Clariff. Praes. cit. disp. 6. f. 3. n. 1. punct. 1.*

Potest autem anima separata tum se, suosq; actus internos ac potentias, tum verò alias animas distinctè cognoscere. *Probat*ur, quoniam isthæc omnia ordinem ipsius animæ non excedunt, præsertim si non specificâ solum, sed individua quoq; perfectiōe secundū aliquid eos pares sint omnes animæ. *Con. cit. r. disp. 5. art. 1.* Intelligit verò anima se per se ipsam, cum nihil medium interjaceat inter ipsam & sui cognitionem, *Scal. Exerc. 307. f. 13.* Et cognitio immediata sui nec ex parte objecti, nec ex parte modi capacitatem animæ excedat. *Mendor. cit. disp. f. 5. §. 25.*

Cognoscit etiam Angelos, distinctâ naturaliq; cognitione, eorumq; naturales proprietates, exceptis (ut vocant) cordium cogitationibus, utpote ex suo genere occultis, *modus enim* essendi operandiq; Angelorum non admodum em nec supra modum essendi operandiq; animæ separata. Poterit E. anima illos distinctè nosse, quòd enim specie inferior sit, nihil obest, alioquin nullus angelus inferior naturaliter distinctèq; nosset superiorem alium, quòd incredibile. *Comimb. cit. loc. Deniq; cognoscit quæ animæ cognitio nobilissima est ipsum Deum, loquimur enim de animâ in statu beato constituta, quæ beatitudo consistit in Dei cognitione: cognitio autem hæc non est comprehensiva; aliquo modo tamen nobiliora eam qualis est in hac vita.*

Animæ etiam voluntatem manifestum judico exinde quia potentia volendi ab Angelorum natura non differt. *Clariff. Dn. Praes. disp. spec. 6. f. 3. a. 2. E.* etiam non differt, nec separatur, à animâ quæ ejus est essentia. Cum autem anima cognoscat utiq; cognoscat bonitates rerum *Scal. Exerc. 307. f. 27.* bonum siquidem cognitum non potest non amare. Volitio illa judicatur libera, libertas enim radicatur involuntate, ideo verò est libera quia exercendo actus bonos, nunc hunc, nunc alium potest velle anima. *Dn. Scheibl. l. 2. Met. c. 5. n. 135. & seqq.* Illius actus animæ est motus, quòd scilicet movetur, & alia movere potest. *Primo* se ipsam movere manifestum est ex *Scalig. Exerc. 307. f. 13.* Hoc namq; in immaterialium rerum privilegium est, ut se ipsas movere possint. *Exerc. 359. l. 12. 2.* Ad perfectionem Entium pertinet, se ipsa movere posse, at isti perfectissimi plurimum decederet, si motum non haberent, nisi ab extrinseco. *Dn. Scheibl. cit. cap. n. 149.* *Secundo* animam motu in alia corpora movere posse, relinquitur ex sui mobilitate tanquam perfecte sima, ex qua colligitur etiam mobilitas aliorum, tanquam imperfectior: nihil enim quod motum subit, privatur omni virtute movendi alia. *Comimb. cit. tract. disp. 6. art. 2.* Hæc de animâ separata rudi stylo delineasse sufficiant, quæ adhuc restant, ipse discursus clarea reddet. *Tibi ò Summe Deus sit laus, honor & gloria in sempiterna secula.*

COROLLARIA.

Ens in sua latitudine non habet principium.

Natura ab Aristotele 2. phys. rectè definitur.

Homo vi artis magica non potest transmutari in bestiam.

Nellus sane ventis astrorum in hæc inferiora influxum negabit.

Fauci sunt eligendi amici.

Americam ab hoc orbe fuisse vel esse continentem sive non præcelsab ejus similitudine valde probabile est.